



EUROPOS PARLAMENTAS

2009 - 2014

Plenarinio posėdžio dokumentas

24.2.2014

B7-0206/2014

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

pateiktas siekiant užbaigti diskusijas dėl Komisijos pirmininko pavaduotojos ir Sąjungos vyriausiosios įgaliotinės užsienio reikalams ir saugumo politikai pareiškimo

pagal Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį

dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo teisinio pagrindo
(2014/2567(RSP))

**Annemie Neyts-Uyttebroeck, Sarah Ludford, Phil Bennion,
Marietje Schaake, Ramon Tremosa i Balcells, Louis Michel, Jelko Kacin,
Nathalie Griesbeck**
ALDE frakcijos vardu

RE\1020889LT.doc

PE529.565v01-00

LT

Susivieniję įvairovėje

LT

**Europos Parlamento rezoliucija dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo teisinio pagrindo
(2014/2567(RSP))**

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į JT specialiojo pranešėjo neteismo, neatidėliotino ir savavališko mirties baudos vykdymo klausimais 2010 m. gegužės 28 d. ir 2013 m. rugsėjo 13 d. pranešimus dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo ir į JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais 2013 m. rugsėjo 18 d. pranešimą dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo,
- atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus Ban Ki-moono 2013 m. rugpjūčio 13 d. pareiškimą dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo,
- atsižvelgdamas į Parlamento Žmogaus teisių pakomitečio kartu su Saugumo ir gynybos pakomitečiu 2013 m. balandžio 25 d. organizuotą klausymą nepilotuojamų orlaivių naudojimo poveikio žmogaus teisėms tema,
- atsižvelgdamas į EP parengtą 2013 m. gegužės 3 d. tyrimą „Nepilotuojamų orlaivių ir robotų naudojimo kare poveikis žmogaus teisėms“,
- atsižvelgdamas į 2013 m. gruodžio 20 d. Europos Vadovų Tarybos išvadas,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 110 straipsnio 2 dalį,
- A. kadangi per pastarąjį dešimtmetį vykdant itin pavojingas ekstrateritorialias operacijas daug dažniau automatizuotai naudojamos nuotoliniu būdu pilotuojamų orlaivių sistemos (toliau – nepilotuojami orlaiviai);
- B. kadangi pranešama, kad dėl nepilotuojamų orlaivių atakų žuvo ar sunkiai sužeista tūkstančiai civilių asmenų; kadangi dėl skaidrumo trūkumo naudojant ginkluotus nepilotuojamus orlaivius šiuos skaičius sudėtinga nustatyti ir tai yra didelė kliūtis siekiant tiksliai įvertinti nepilotuojamų orlaivių atakų poveikio mastą civiliams asmenims, turinti įtakos tam, kad nėra atskaitomybės;
- C. kadangi ginkluotų nepilotuojamų orlaivių technologijos platinimas kelia precedento neturinčių sunkumų pagal tarptautinę teisę;
- D. kadangi tarptautinė žmogaus teisių teisė draudžia savavališkai žudyti, taip pat ir per ginkluotus konfliktus; kadangi pagal tarptautinę humanitarinę teisę neleidžiama tikslingai žudyti asmenų, esančių nekariaujančiose valstybėse;
- E. kadangi per ginkluotą konfliktą, kai civiliai gyventojai žūsta nuo nepilotuojamų orlaivių atakų, valstybės privalo atlikti greitus, nepriklausomus ir nešališkus faktų nustatymo tyrimus ir pateikti išsamų viešą paaiškinimą bei suteikti galimybę ginti teises;

- F. kadangi daugelis mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų, susijusių su karinių ir civilinių nepilotuojamų orlaivių konstravimu, remiami ES lėšomis ir kadangi tikimasi, kad tai tęsis ir ateityje;
1. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę užsienio reikalams ir saugumo politikai, valstybes nares ir Tarybą:
 - a) prieštarauti neteisminio tikslinio žudymo praktikai ir ją uždrausti,
 - b) užtikrinti, kad valstybės narės, laikydamosi savo teisinių prievolių, nevykdytų neteisėto tikslinio žudymo arba nepadėtų kitoms valstybėms vykdyti tokių žudynių,
 - c) įtraukti ginkluotus nepilotuojamus orlaivius į atitinkamus Europos ir tarptautinius nusiginklavimo ir ginklų kontrolės režimus,
 - d) uždrausti visiškai autonominių ginklų kūrimą, gamybą ir naudojimą,
 - e) remti tikslinių žudynių tyrimus ir vadovautis JT specialiojo pranešėjo neteisminio, neatidėliotino ir savavališko mirties bausmės vykdymo klausimais ir JT specialiojo pranešėjo žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių skatinimo ir apsaugos kovojant su terorizmu klausimais rekomendacijomis;
 2. ragina Komisiją pateikti išsamią apžvalgą visų ES lėšomis remiamų mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros projektų, susijusių su nepilotuojamų orlaivių, skirtų ir kariniam, ir civiliniam naudojimui, konstravimu; taip pat ragina Komisiją ateityje tinkamai informuoti Parlamentą apie ES lėšų naudojimą tokiems projektams finansuoti;
 3. ragina įtraukti poveikio žmogaus teisėms vertinimus į technologinius MTTP, taip pat ir toliau plėtojant nepilotuojamus orlaivius;
 4. įspėja neplatinti nepilotuojamų orlaivių technologijos ir ragina sukurti tarptautines normas;
 5. ragina Tarybą pritarti pasiūlymui priimti ES bendrą poziciją dėl ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo teisinio pagrindo, kuri turi būti priimta prieš priimant bet kokius kitus sprendimus dėl nepilotuojamų orlaivių programų plėtros valstybių narių ir ES lygmeniu, siekiant užkirsti kelią tam, kad jėgos, stebėjimo ir žvalgybos duomenų rinkimo pajėgumai nebūtų netinkamai naudojami kai nėra atitinkamos demokratinės priežiūros, teisinio pagrindo ir stabdžių ir atsvarų sistemos; ragina imtis koordinuotos ES ir valstybių narių iniciatyvos JT siekiant priimti privalomą tarptautinę konvenciją dėl nepilotuojamų orlaivių naudojimo tiksliniam žudymui;
 6. pabrėžia, kad pagal šią sistemą, kaip ir visiems kitiems kariniams pajėgumams, taip pat turi būti numatyta demokratinė ginkluotų nepilotuojamų orlaivių naudojimo priežiūra ir nustatytos aiškios ir skaidrios vadovavimo grandinės gairės, kad būtų užtikrinta atskaitomybė;
 7. ragina užtikrinti didesnę nepilotuojamų orlaivių naudojimo srities skaidrumą siekiant

geriau įvertinti poveikį civiliams gyventojams ir visų pirma spręsti atskaitomybės juos naudojant nebuvimo problemą;

8. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Komisijos pirmininko pavaduotojai ir Sąjungos vyriausiajai įgaliotinei užsienio reikalams ir saugumo politikai, Europos išorės veikslių tarnybai, Tarybai, valstybių narių parlamentams ir Komisijai.